

Kultūras ministrija

K. Valdemāra iela 11a, Rīga, LV - 1364, tālr. 26532100, e-pasts pasts@km.gov.lv, www.km.gov.lv

Rīgā

18.12.2024. Nr. 3.1.2-1/1555

**Valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību
“KREMERATA BALTICA”
Paziņošanai e-adresē**

*Par valsts kapitāla daļu turētāja mērķiem
un gaidām valsts sabiedrībā ar ierobežotu
atbildību „KREMERATA BALTICA”
2025.-2028. gadā*

1. Ievads

Kultūras ministrija kā valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „KREMERATA BALTICA” (turpmāk – Kapitālsabiedrība) kapitāla daļu turētāja šajā vēstulē izsaka gaidas attiecībā uz Kapitālsabiedrības darbības virzieniem, prioritātēm un sasniedzamajiem mērķiem vidēja termiņa darbības stratēģijas 2025.-2028. gada periodam.

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma (turpmāk – Likums) 57. panta pirmo un otro daļu kapitālsabiedrība izstrādā vidēja termiņa darbības stratēģiju, kuru apstiprina dalībnieku sapulce. Kapitālsabiedrībai pašreiz nav izstrādāta un apstiprināta vidēja termiņa darbības stratēģija.

Sagatavojot jauno vidēja termiņa darbības stratēģiju, Kapitālsabiedrībai nepieciešams ievērot Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 57. pantā un Pārresoru koordinācijas centra (Valsts kancelejas Pārresoru koordinācijas departaments¹) 2022. gada 17. jūnija vadlīniju Nr. 1.2-23/2/1 „Valsts kapitālsabiedrību vidēja termiņa darbības stratēģijas izstrādes vadlīnijas” noteiktās prasības. Atbilstoši Ministru kabineta 2021. gada 16. novembra sēdes protokollēmuma (prot. Nr. 75 39. §) „Informatīvais ziņojums

¹ Koordinācijas institūcijas funkcijas līdz 2023. gada 28. februārim, pamatojoties uz Ministru kabineta 2011. gada 19. oktobra noteikumiem Nr. 815 „Pārresoru koordinācijas centra nolikums”, veica Pārresoru koordinācijas centrs. Saskaņā ar Ministru kabineta 2022. gada 15. novembra rīkojuma Nr. 808 „Par Pārresoru koordinācijas centra likvidāciju” 2. punktu ar 2023. gada 1. martu Valsts kanceleja ir Pārresoru koordinācijas centra funkciju, pārvaldes uzdevumu, tiesību, saistību, prasību, informācijas sistēmu, mantas, finanšu līdzekļu, lietvedības un arhīva pārņēmeja.

„Par inovāciju veicināšanu un pētniecības un attīstības mērķu noteikšanu valsts kapitālsabiedrībās” 7. punktam valsts kapitāla daļu turētājiem dots uzdevums pirms vidēja termiņa darbības stratēģijas izstrādāšanas precizēt valsts kapitālsabiedrībām sasniedzamos mērķus un izmantojamos instrumentus valsts kapitāla daļu turētāja gaidu vēstulē. Atbilstoši Likuma 24.² panta pirmajā daļā noteiktajam gaidu vēstule detalizē kapitālsabiedrības attīstības virzienus, vispārējos stratēģiskos, finanšu un nefinanšu mērķus, kā arī sniedz skaidrojumu par publiskas personas iecerēm, ko tā noteiktā periodā vēlas īstenot ar līdzdalību kapitālsabiedrībā. Valsts kapitāla daļu turētājs 2024. gada 6. novembrī ir saņēmis koordinācijas institūcijas atzinumu „Par VSIA „KREMERATA BALTICA” gaidu vēstuli” (reģistrēta Kultūras ministrijā 22.11.2024., Nr. 2.4-1/4406), kurā sniegts vērtējums par gaidu vēstules satura atbilstību Likuma 24.² panta trešajai daļai.

2. Kapitālsabiedrības vispārējais stratēģiskais mērķis

Atbilstoši Ministru kabineta 2022. gada 13. septembra rīkojuma Nr. 603 „Par valsts līdzdalības saglabāšanu valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „KREMERATA BALTICA” 2. punktam Kapitālsabiedrības vispārējais stratēģiskais mērķis ir saglabāt, attīstīt un popularizēt daudzveidīgu nacionālo un pasaules kultūras mantojumu simfoniskās mūzikas jomā, sadarbībā ar Igaunijas un Lietuvas mūziķiem iestudējot daudzveidīgas kamerorķestra koncertprogrammas un nodrošinot to pieejamību sabiedrībai, veicinot jaunradi, kā arī izvēršot māksliniecisko darbību starptautiskā mērogā.

Kapitālsabiedrības misija ir veidot un atskaņot profesionālas, augsta mākslinieciska līmeņa koncertprogrammas, nodrošinot Latvijas un Baltijas simfoniskās mūzikas mākslas ilgtspēju un attīstību Latvijā, Baltijā un aiz tās robežām. Orķestris „KREMERATA BALTICA” darbojas pēc valsts atbalstīta profesionālā stīgu kamerorķestra principiem, savu darbību balstot uz spēcīgu un profesionālu trīs Baltijas valstu mūziķu sastāvu un administratīvi tehnisko komandu. Kapitālsabiedrības mākslinieciskā darbība ir vērsta uz radošās daudzveidības nodrošināšanu, kas tiek īstenota gan Latvijas, Baltijas un pasaules simfoniskās mūzikas oriģināldarbu, gan klasikas meistardarbu iestudējumos. Žanriski daudzveidīgais repertuārs un augstā izpildījuma kvalitāte ļauj Kapitālsabiedrībai piesaistīt orķestrim visplašāko klausītāju loku.

Nemot vērā Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027. gadam (apstiprināts Saeimā 2020. gada 2. jūlijā) prioritāti „Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei”, kurā definēts, ka „kultūrai ir vadošā loma cilvēka intelektuālās attīstības un personības izaugsmes ceļā, tā palīdz veidot dažādas prasmes radošās darbības attīstībai, veicina ne tikai personiskās, bet arī reģionālās, nacionālās identitātes un piederības izjūtu”, kā arī prioritātes mērķi: „ikvienam pieejams dinamisks kultūras un sporta pakalpojumu klāsts, kas ļauj attīstīt talantus un veidot spēcīgu Latvijas tēlu pasaulē”, simfoniskās mūzikas mākslā ir izvirzāmas šādas funkcijas:

1. mākslinieciskā pašvērtība, kas saistīta ar simfoniskās mūzikas kā suverēna

mākslas žanra iekšējās attīstības likumiem atbilstoši laikmeta estētiskajām tendencēm un izcilām interpretu radošajām personībām;

2. nacionālo identitāti stiprinoša funkcija, jo orķestris ir populārs un enerģētiski iedarbīgs medijs, kas uzrunā tūkstošiem skatītāju, paužot noteiktas idejas, popularizējot Latvijā un Baltijā radītu simfonisko mūziku;
3. sociālā funkcija, kas ietver sevī izklaides, komunikatīvo, sabiedrības integrācijas u.c. sociālo sfēru raksturojošus lielumus, nodrošinot kvalitatīvu atpūtu brīvajā laikā, piedāvājot klātbūtnes un līdzdalības iespēju iekļauties noteiktā sociālā grupā;
4. izglītojošā funkcija, kas caur daudzveidīga rakstura simfoniskās mūzikas atskaņojumiem un koncertprogrammām rosina sabiedrību domāt par muzikālām, garīgām un estētiskām vērtībām.

Šīs četras orķestra funkcijas un to pilnvērtīga un sabalansēta līdzāspastāvēšana ir būtiska simfoniskās mūzikas mākslas attīstībai, lai Latvija un Baltijas reģions būtu līdzvērtīgi pārējām Eiropas valstīm ar pilnasinīgu nacionālās kultūras dzīvi.

3. Kapitālsabiedrības pamatdarbības veidi

Mākslinieku darbība (NACE 90.01)

Atbilstoši NACE koda klases aprakstā iekļautajam, sagaidāms, ka vidēja termiņa darbības stratēģijas periodā Kapitālsabiedrība veic koncertprogrammu veidošanu, atskaņošanu, elektronisku fiksēšanu, nodrošinot Kapitālsabiedrības mākslinieciskā kolektīva darbību.

Kultūras iestāžu darbība (NACE 90.04)

Atbilstoši NACE koda klases aprakstā iekļautajam, sagaidāms, ka vidēja termiņa darbības stratēģijas periodā Kapitālsabiedrība organizē Kapitālsabiedrības mākslinieciskā kolektīva koncertdarbību nomātajās telpās un koncertvietās Latvijā.

4. Kapitālsabiedrības attīstības vai brieduma līmenis

Kapitālsabiedrības pamats ir simfoniskais kamerorķestris, kura pirmsākumi meklējami 1997.gadā, kad leģendārajā Austrijas Lokenhausas Kamermūzikas festivālā labi pazīstamais un izcilais latviešu vijolnieks Gidons Krēmers pasauli iepazīstināja ar pavisam jaunu orķestri – kamerorķestri Kremerata Baltica. Orķestra identitāti raksturo ideja par māksliniecisku perfekciju un radošumu mūzikā. Viens no orķestra pamatmērķiem ir iedvesmot un veicināt muzikālo izaugsmi Baltijas valstu reģionā. Šī perspektīva sevī ietver inovatīvu programmu radīšanu un atskaņošanu – tādu, kas būtu atvērta mākslinieciskiem eksperimentiem un radītu drosmīgus izaicinājumus ierastajam. Orķestris kā juridiska persona tika reģistrēta 1999. gadā, kad tika nodibināta bezpeļņas organizācija valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību „KREMERata BALTICA”. Saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 11. oktobra rīkojumu Nr. 747 „Par

bezpēļņas organizācijas valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „KREMERATA BALTICA” pārveidošanu par valsts sabiedrību ar ierobežotu atbildību” kamerorķestris tiek pārveidots par valsts kapitālsabiedrību.

Tā kā orķestris „KREMERATA BALTICA” savā pastāvēšanas laikā ir koncertējis vairāk kā 50 valstīs, 600 pilsētās un sniedzis vairāk kā 1 000 koncertu visā pasaulē, kā arī saņēmis dažādus prestižus apbalvojumus par veiktajiem mūzikas ierakstiem, ir uzskatāms, ka Kapitālsabiedrība atrodas tās brieduma fāzē.

5. Padomes esamība vai ieplānota tās izveide

Kapitālsabiedrībā nav plānots izveidot padomi, jo iepriekšējā pārskata gadā Kapitālsabiedrības rādītāji neatbilst Likuma 78. panta otrajā un trešajā daļā norādītajiem kritērijiem. Tā kā Kapitālsabiedrībā nav izveidota padome, atbilstoši Likuma 66. panta trešajai daļai, dalībnieku sapulce pilda padomes uzdevumus.

6. Kapitālsabiedrības klasifikācija

Kā profesionāli kamerorķestri simfoniskās mūzikas pakalpojuma tirgu Latvijā regulāri nodrošina orķestris „KREMERATA BALTICA” un valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Koncerti” struktūrvienība – valsts kamerorķestris „Sinfonietta Rīga” (mūziķu sastāvā, atšķirībā no orķestra „KREMERATA BALTICA”, ir arī pūšaminstrumentālisti).

Simfoniskās mūzikas pakalpojuma tirgu Latvijā regulāri nodrošina valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris” un valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Liepājas simfoniskais orķestris” (Kurzemes reģionā), kuri atskaņo pilna sastāva simfoniskā orķestra koncertprogrammas.

Plašākā nozīmē Kapitālsabiedrības konkurenti klasiskās mūzikas kategorijā ir orķestris „Rīga” (specializējas pūtēju orķestra žanros), kā arī pašvaldību koncertzāles un privātās kompānijas, kas organizē klasiskās mūzikas koncertus ar ievērojamu viesmākslinieku piedalīšanos (sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Dzintaru koncertzāle”, sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Hermana Brauna fonds”, nodibinājums „Ineses Galantes fonds”, u.c.). Par konkurentiem uzskatāmi arī citu mūzikas žanru un kultūras nozaru pasākumu rīkotāji.

Kapitālsabiedrības pakalpojuma tirgus, ņemot vērā orķestra „KREMERATA BALTICA” un tā mākslinieciskā vadītāja Gidona Krēmera augsto atpazīstamību un veiksmīgo koncertdarbību ārvalstīs, skatāms arī plašākā – starptautiskā mērogā, kurā orķestris „KREMERATA BALTICA” konkurē ar citu valstu augstas klases orķestriem. Latvijas iedzīvotāji ir ieguvēji, ņemot vērā, ka tik augstas raudzes kamerorķestris, kurš popularizē Latvijas un Baltijas simfoniskās mūzikas sasniegumus ārvalstīs, regulāri sniedz koncertus arī Latvijas reģionos un par zemāku cenu, kā tas būtu gadījumā, ja šādus koncertus sniegtu ārvalstu šāda izcila līmeņa kolektīvi.

Kultūras ministrija ir izvērtējusi iespēju Kapitālsabiedrību pievienot kādai citai kapitālsabiedrībai un ir secinājusi, ka, lai saglabātu sekmīgi izveidoto

orķestra „KREMERATA BALTICA” kolektīva darbības modeli, ir jāsaglabā Kapitālsabiedrības patstāvība un tās administratīvie resursi, kas nodrošina vislabvēlīgākos apstākļus konkrētā kolektīva darbībai un attīstībai, un ir pamats šīs muzikālās vienības mākslinieciskajai izcilībai starptautiskā mērogā.

Atbilstoši Likuma 24.¹ panta pirmās daļas 3. punktam atkarībā no finansējuma avotiem Kapitālsabiedrība uzskatāma par no publiskas personas atkarīgu komerciālu publiskas personas kapitālsabiedrību.

Izvērtējot Kapitālsabiedrības pašu ieņēmumu īpatsvaru pret kopējiem ieņēmumiem, kā arī ņemot vērā Kapitālsabiedrības īpašo struktūru, kurā nodarbināti Baltijas valstu mūziķi, un to, ka liela daļa finansējuma tiek novirzīta ceļa izdevumu un viesnīcu pakalpojumu segšanai, kā arī mēģinājumu procesam nepieciešamo telpu īrei, kā arī, pieņemot faktu, ka inflācijas rezultātā pakalpojumu izmaksas aug, bet ieņēmumi no koncertdarbības nepieaug proporcionāli izdevumiem, Kultūras ministrija sagaida, ka Kapitālsabiedrības pašu ieņēmumu īpatsvars pret kopējiem ieņēmumiem no 32 % pieaugs uz 42 %, tādējādi tuvojoties pirmspandēmijas līmenim.

7. Kapitālsabiedrības sagaidāmā attīstība katrā no pamatdarbības jomām, lielie investīciju projekti, darbība vietējā un starptautiskos tirgos

Kapitālsabiedrības mākslinieciskā darbība, kas ir uzskatāma par galveno pamatdarbības veidu, arī turpmāk ir orientējama uz vietējo un starptautisko pakalpojumu tirgu, nodrošinot Latvijas auditorijai kvalitatīvas atpūtas un mākslinieciski augstvērtīgas mūzikas mākslas pieejamības iespējas, kā arī ar savu profesionālo sniegumu stiprinot Latvijas tēlu pasaulē. Lai celtu māksliniecisko kvalitāti un dažādotu repertuāru, Kapitālsabiedrībai jāturpina piesaistīt starptautisku atzinību guvušu māksliniecisko personālu – solistus, komponistus. Taču, plānojot papildu personāla piesaisti, Kapitālsabiedrībai primāri ir maksimāli efektīvi jāizmanto tās rīcībā esošie cilvēkresursi, nodrošinot tiem līdzsvarotu noslodzi, profesionālo attīstību un izaugsmi, kā arī konkurētspējīgu atalgojumu.

Sagaidāms, ka Kapitālsabiedrība, īstenojot tai deleģētos valsts pārvaldes uzdevumus, sekmīgi konkurēs ar citiem līdzīgiem tirgus dalībniekiem.

Stratēģijas periodā lieli investīciju projekti nav plānoti un Kapitālsabiedrībai netiek uzdots ņemt finanšu aizņēmumus vai veikt lielus investīciju projektus.

8. Kultūras ministrijas finanšu gaidas

Tā kā Kapitālsabiedrības darbības primārais mērķis ir tai deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu veikšana atbilstoši Kultūras institūciju likuma 23. panta otrajai daļai, Kapitālsabiedrības uzdevums ir veikt savu darbību, nodrošinot racionālu finanšu līdzekļu izlietošanu plānotā budžeta ietvaros.

Ministru kabineta 2022.gada 25.janvāra noteikumu Nr.72 „Kārtība, kādā

tiek prognozēti, noteikti un veikti maksājumi par valsts kapitāla izmantošanu” 3.1. punkts noteic, ka valsts kapitālsabiedrībām minimālā prognozējamā peļņas daļa, kas izmaksājama dividendēs, ir 64 % no kapitālsabiedrības pārskata gada peļņas, ja atbilstoši šo noteikumu II nodaļai kapitālsabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijā nav noteikts citādi. Kapitālsabiedrības uzdevums ir strādāt bez zaudējumiem, bet gūtās peļņas gadījumā tā jānovirza deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu kultūras jomā īstenošanai vai Kapitālsabiedrības materiāli tehniskās bāzes uzlabošanai, atbilstoši to nosakot Kapitālsabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijā.

Nākamajam darbības periodam vidēja termiņa darbības stratēģijā izvirzāmi 1. tabulā ietvertie Kapitālsabiedrības finanšu mērķi:

1. tabula

Mērķis	Mērķa vērtība	Sasniegšanas termiņš
Pašu kapitāla rentabilitāte, %	>3	līdz 2028. gada beigām
Kopējā likviditāte	ne mazāk kā 1 un ne vairāk kā 2	katru gadu
Naudas plūsma	pozitīva	katru gadu
Pašu ieņēmumu* īpatsvars pret kopējiem ieņēmumiem**	42 %	līdz 2028. gada beigām

* Pašu ieņēmumi ietver pašu ieņēmumus no saimnieciskās darbības.

** Kopējie ieņēmumi ietver visus ieņēmumus kopā, ieskaitot dotācijas, grantus, ziedojumus, balvas un tamlīdzīgu publisko finansējumu.

Kultūras ministrija sagaida, ka vidēja termiņa darbības stratēģijā tiks noteikti konkrēti mērķi *euro* izteiksmē katram gadam pašu ieņēmumiem.

9. Kultūras ministrijas nefinanšu gaidas

2024. gada 12. janvārī Kultūras ministrija un Kapitālsabiedrība noslēdza līdzdarības līgumu Nr. 2.5-8-2 „Par atsevišķu valsts pārvaldes uzdevumu deleģēšanu kultūras jomā” ar mērķi nodrošināt tautas kultūras vajadzības, ceļot tās garīgo līmeni un pašapziņu, kā arī nodrošinot profesionālās mūzikas mākslas daudzveidību un pieejamību visiem sabiedrības locekļiem.

Kultūras ministrija sagaida, ka arī nākamajā stratēģijas darbības periodā Kapitālsabiedrības darbība, īstenojot tai deleģētos valsts pārvaldes uzdevumus, būs vērsta uz Latvijas un Baltijas reģiona simfoniskās mūzikas tradīciju saglabāšanu un attīstību, iestudējot daudzveidīgas koncertprogrammas, veidojot skaņu ierakstus, nacionālo mūzikas vērtību audiofiksācijas, veicinot jaunradi latviešu profesionālajā mūzikā, popularizējot Latvijas un Baltijas simfoniskās mūzikas sasniegumus ārvalstīs, apgūstot starptautisko pieredzi simfoniskās mūzikas mākslas jomā, veicinot izcilību un mūzikas pieejamības nodrošināšanu Latvijas sabiedrībai, un tiks sasniegti 2. tabulā ietvertie rādītāji:

Mērķi	Ne mazāk kā	Stratēģijas perioda beigās (2028. gadā) sasniedzamais rādītājs
Kopējais jauno programmu skaits gadā	10	12
Koncertu, kuros iekļauta latviešu mūzika, atskaņojumu skaits gadā, tai skaitā latviešu mūsdienu oriģinālmūzikas atskaņojumu skaits	10 , tai skaitā latviešu mūsdienu oriģinālmūzikas atskaņojumu skaits – 10	11 , tai skaitā latviešu mūsdienu oriģinālmūzikas atskaņojumu skaits – 11
Koncertu skaits gadā	36	40
Apmeklējumu skaits gadā	16 000	20 000
Koncertu skaits Latvijas reģionos	5	6
Koncertu skaits ārvalstīs	30	32
Starptautiskās sadarbības projekti (kopražojumi, dalība starptautiskajās platformās, meistarklases, koncerti ārvalstīs u.c.)	5	8
CD ierakstu skaits gadā	2	2

Ilgstošu periodu Kapitālsabiedrībai koncertzāļu procentuālā piepildītība bija ļoti augsta – 95 % no to maksimālās kapacitātes. Būtisku kritumu rezultativajos radītājos radīja Covid-19 izraisītās pandēmijas noteiktie epidemioloģiskie ierobežojumi un tam sekojošā ekonomiskā krīze, kas liedza Kapitālsabiedrībai pilnvērtīgi darboties un gūt ienākumus. Nākamajā plānošanas periodā Kapitālsabiedrībai sava darbība ir jāorientē tā, lai maksimāli sekmētu zāles piepildījumu un atgrieztos pie 90 % zāles piepildītības.

10. No nozaru politikas dokumentiem uz kapitālsabiedrību attiecināmie horizontālo politiku mērķi

Kapitālsabiedrības valdei nepieciešams regulāri pārskatīt izmaksu pozīcijas, iespējami optimizējot resursu patēriņa paradumus, kā arī atsakoties no nevajadzīgiem pakalpojumiem un ieguldot līdzekļus inovatīvos un tālredzīgos risinājumos. Tāpat Kapitālsabiedrībai nepieciešams regulāri kontrolēt darbaspēka izmaksas, kuras ir vienas no būtiskākajām izmaksām, analizējot, cik cilvēkus nodarbināt konkrētajās pozīcijās un uz kādu līgumu pamata.

Valsts sekretāre

(paraksts*)

D. Vilsone

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Kalnakārkle 29752653
Elina.Kalnakarkle@km.gov.lv

Katajs 29263983
Marcis.Katajs@km.gov.lv